

[Lars Emil Johansen.]

blive den grønlandske befolkning, som absolut spiller hovedrollen i dette spil, som må tage stilling til, på hvilken måde vi sikrer den politiske og samfundsmæssige styring af hele ressourcepolitikken, således at udviklingen inden for anvendelse af råstoffer i den grønlandske undergrund kan blive til gavn for det grønlandske samfund og ikke kun til skade.

Hvis dette ikke forstås, vil oplysninger og udtalelser som denne: udviklingen skal foregå i et roligt tempo og på en sådan måde, at man er i stand til at kontrollere den, som departementschef Erik Hesselbjerg sagde til det grønlandske landsråd under rådsmødet den 22. marts 1973 — så vil den slags udtalelser kun være vildledende oplysninger, der, når det kommer til stykket, end ikke levner plads til politisk afklaring af et for os kalåtdlit så vigtige spørgsmål som hele hjemmestyredebekundelsen, der jo afspejler den længe savnede grønlandske politiske bevidsthed.

Der er ved udarbejdelsen og vedtagelsen af de foreliggende koncessionsbetingelser kun taget stilling til den forretningsmæssige og tekniske side af sagen, mens vi i dag må indrømme, at vi står på så godt som totalt bar bund, for så vidt angår de politiske og samfundsmæssige aspekter, en formodet olieindustri kan få som følge for det grønlandske samfund.

Det er rigtigt, at Grønlands landsråd, på sparsomme sagkyndige forudsætninger ganske vist, har godkendt de økonomiske og tekniske vilkår for udstedelse af oliekoncessioner. Men landsrådet har mig bekendt på intet tidspunkt — jeg gentager: på intet tidspunkt — beskæftiget sig med den for mig at se vigtigste side af sagen, nemlig: hvad vil påbegyndelse af olieboringer betyde for det sårbare grønlandske samfund i politisk, erhvervsmæssig og psykologisk henseende? Hvad siger den grønlandske befolkning til at åbne risikoen for at komme i mindretal i sit eget land? Hvad siger de grønlandske fiskere og de grønlandske fangere til, at deres erhverv nu kan risikere at blive lagt på hylden til fordel for teknokratiet og profitjagten? Hvad siger den efterhånden ret politisk bevidste grønlandske befolkning til, at der nu er ved at blive truffet

en meget omfattende beslutning om landets fremtid, endnu før man overhovedet har diskuteret færdig den for befolkningen så vigtige hjemmestyreordning? Vi har i den hidtil forløbne udvikling erfaret, at vor nationale selvbevidsthed er blevet afløst af teknisk usikkerhed og frustration. Men vil vi også betale med vore erhverv og politiske interesser blot for at tilfredsstille visse multinationale selskabers profitjagt og den vestlige verdens påståede energiknaphedssituation? Mit svar er et klart og tydeligt nej.

Hvis Grønland, Danmarks skatkammer mod nord, som et tidsskrift engang kaldte det, var totalt ubeboet, hvis Grønland var totalt ubeboet og hørte under det danske rige, ja, så ville jeg være enig i, at vi nu hurtigst muligt skulle begynde at gå på skattejagt i Grønland for at tilfredsstille den danske stats økonomiske og energipolitiske interesser. Men der er vel ingen i dette høje ting, der ved sine fulde fem kan bilde os ind, at kalåtdlit nunåt er ubeboet. Hvis der ikke er nogen, der vil bilde os dette ind, hvorfor vil man så arbejde med koncessionsspørgsmålet for olieudvinding ved Grønland på en måde, der lader, som om landet var ubeboet? Man taler kun om de økonomiske og tekniske aspekter.

Denne holdning minder mig i betænkelig grad om en yndet vittighed på forskellige lærerværelser rundt omkring i landet, nemlig følgende: det går egentlig meget godt her i skolen, men den største hindring for, at lærerne kan have det rart, er eleverne. Det ligner den nuværende holdning til Grønlands undergrund, forskellen er blot den, at skolelærerne siger dette for sjov og ingen alvor lægger i det.

Vi har fra grønlandsk side ved gentagne lejligheder, og det har jeg også selv gjort fra denne talerstol tidligere, over for den tidligere minister for Grønland påpeget nødvendigheden af, at der på et så tidligt tidspunkt som muligt etableres adgang for grønlandsk uddannelse til arbejdere inden for olie- og mineindustri. Dertil er der blevet svaret, at man i ministeriet har en arbejdsgruppe — dem har man jo mange af i ministeriet — der beskæftiger sig med dette spørgsmål, men at man i øvrigt måtte understrege, at man ikke fandt det forsvarligt at etablere konkrete uddannelsesprogrammer for mine-